

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นเครื่องมือในการผลิตคนที่มีคุณภาพและความพร้อมในการแข่งขันทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับสากล ตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 คือ การจัดการศึกษาที่เน้นการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อปวงชน (Literacy for All) สอดคล้องกับปฏิญญาขององค์กรส่งเสริมการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ จากการประชุมระดับโลก ว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชนในปี ค.ศ. 1990 ที่ว่า “ทุกคนจะต้องสามารถเข้าถึงประโยชน์จากการศึกษาที่เป็นพื้นฐานจำเป็นของการเรียนรู้อันประกอบด้วย ความรู้ ทักษะค่านิยมและเจตคติ เพื่อที่จะใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตและเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ตลอดชีวิต” (UNESCO, 2000 : 1) สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้อยู่ในระบบโรงเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถปรับตัวให้ทันกับกระแสความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมืองในยุคโลกาภิวัตน์ รวมทั้งการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรม ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ มีศักยภาพในการประกอบอาชีพการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข อันจะนำพาประเทศก้าวไปบนทิศทางเดียวกันอย่างมั่นคง เพื่อมุ่งตอบสนองอุดมการณ์การจัดการศึกษาตลอดชีวิตตามหลักปรัชญา “คิดเป็น” (กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน. 2555 : 1 - 33)

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีสติปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีศักยภาพในการประกอบอาชีพและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ต้องการจึงกำหนดสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 สาระ ดังนี้ สาระทักษะการเรียนรู้ สาระความรู้พื้นฐาน สาระการประกอบอาชีพ สาระทักษะการดำเนินชีวิต และสาระการพัฒนาสังคม โดยสถานศึกษาต้องนำรายวิชาไปจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำแผนการเรียนรู้เป็นรายบุคคล หรือกลุ่มตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ซึ่งผู้เรียนจะต้องกำหนดทิศทางในการเรียนของผู้เรียน เช่น ผู้เรียนที่ประสงค์จะออกไปประกอบอาชีพ ก็ควรเลือกรายวิชาเลือก ในสาระการประกอบอาชีพหรือผู้เรียนประสงค์จะออกไปเป็นผู้นำชุมชนก็ควรเลือกรายวิชาเลือกในสาระการพัฒนาสังคม หรือถ้าผู้เรียนประสงค์จะไปศึกษาต่อก็ควรเลือกรายวิชาเลือกในสาระความรู้พื้นฐาน เป็นต้น (กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน. 2555 : 1 - 10)

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หรือ สำนักงาน กศน. ในฐานะหน่วยงานหนึ่งที่มีหน้าที่ในการพัฒนา “คน” ทุกช่วงอายุ ที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาทางเลือก และการศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาต่อเนื่อง และการส่งเสริมการรู้หนังสือให้กับประชาชนทุกช่วงอายุเพื่อคนไทยได้รับการศึกษาตลอดชีวิต และการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำที่มีคุณภาพได้ทุกที่ทุกเวลาอย่างทั่วถึง และเท่าเทียมกันเพื่อให้เกิดสังคมฐานความรู้ การมีอาชีพ และการมีความสามารถเชิงการแข่งขันในประชาคมอาเซียน ได้อย่างยั่งยืน โดยผ่านการจัดสาระการเรียนรู้ 5 สาระ ประกอบด้วย สาระทักษะการเรียนรู้ สาระความรู้พื้นฐาน สาระการประกอบอาชีพ สาระทักษะการดำเนินชีวิต และสาระการพัฒนาสังคม ซึ่งกลุ่มเป้าหมายที่รับบริการของสำนักงาน กศน. ส่วนใหญ่เป็นประชากรวัยแรงงาน มีอาชีพเกษตรกรรม การค้าขาย และการประกอบอาชีพรับจ้าง ดังนั้นเพื่อให้การจัดการเรียนรู้กับกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวได้ สถานศึกษาสามารถปรับมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตร การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และจัดแผนการเรียนรู้เป็นรายบุคคล หรือตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ซึ่งต้องกำหนดทิศทางการเรียนของผู้เรียน เช่น ผู้เรียนที่ประสงค์จะออกไปประกอบอาชีพก็ควรเลือกรายวิชาเลือก ในสาระการประกอบอาชีพ หรือผู้เรียนที่ประสงค์จะออกไปเป็นผู้นำชุมชนก็ควรเลือกในสาระการพัฒนาสังคม หรือถ้าผู้เรียนประสงค์จะไปศึกษาต่อ ก็ควรเลือกรายวิชาเลือกในสาระความรู้พื้นฐาน

ผู้วิจัย ในฐานะบุคลากร สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีหน้าที่ 1) จัดการศึกษานอกระบบประเภทการศึกษาต่อเนื่องให้สอดคล้องกับความจำเป็นและความสนใจของกลุ่มเป้าหมาย และประชาชนในภูมิภาค 2) วิจัยและพัฒนา กศน. ที่สอดคล้องกับบริบทของภาค 3) ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาคุณภาพทางวิชาการด้านหลักสูตร สื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษา บุคลากร และระบบข้อมูลสารสนเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 4) บริการสื่อ แหล่งเรียนรู้ ทรัพยากร และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแก่สังคม 5) งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย โดยรับผิดชอบพื้นที่บริการ 20 จังหวัด ได้เนื้เทศติดตามผลการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และการสำรวจความคิดเห็นพบว่า การจัดการเรียนการสอนในสาระการประกอบอาชีพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดที่มีพื้นที่เป็นบริเวณชายแดนไทย และประเทศเพื่อนบ้านยังไม่สอดคล้องกับความต้องการ และความจำเป็นในการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพมากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดสุรินทร์ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา และค้าขายควบคู่กัน เนื่องจากจังหวัดสุรินทร์มีพรมแดนติดกับประเทศกัมพูชา ด้านอำเภอบัวเชด อำเภอพนมดงรัก อำเภอกาบเชิง และอำเภอสังขะ ระยะทางกว่า 120 กิโลเมตร ซึ่งการค้าผ่านด่านช่องจอม มีมูลค่าปีละประมาณ 1,000 ล้านบาท นับตั้งแต่จังหวัดสุรินทร์ ขยายเวลาเปิด - ปิด จุดผ่านแดนถาวรไทย - กัมพูชา ทำให้เศรษฐกิจการท่องเที่ยว

และการค้าขายเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิม จึงทำให้ประชาชนนอกจากจะทำนาแล้วยังประกอบอาชีพค้าขายที่ตลาดช่องจอม อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ เพื่อเพิ่มรายได้อีกด้วย โดยสภาพที่ผู้เรียนมักประสบปัญหาในการค้าขาย คือ ด้านการสื่อสารในการค้าขายกับนักท่องเที่ยว และประชาชนจากประเทศกัมพูชา ดังนั้นผู้เรียนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จึงมีความต้องการให้ครูจัดหาสื่อที่เป็นนวัตกรรมสำหรับใช้ในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา และต้องการสื่อที่น่าสนใจอ่านเข้าใจง่ายสามารถนำไปศึกษาที่บ้านได้ และสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันในที่ต่างๆ ได้ และเมื่อผู้วิจัยได้สอบถามครู กศน. ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุรินทร์ พบว่าครู กศน. ทุกตำบลของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ไม่ได้จับเกี่ยวกับด้านภาษาศาสตร์โดยตรง ประกอบกับมีภาระในการปฏิบัติงานมากรวมทั้งสถานศึกษาเองก็ขาดสื่อสำหรับใช้ในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับ การสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา

จากหลักการจัดการเรียนรู้ที่ยึดหลักผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ . 2551 : 20) สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองอุดมการณ์การศึกษาตลอดชีวิตโดยตระหนักว่าผู้เรียนมีความสำคัญ สามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ ดังนั้นครูจึงถือว่ามีความสำคัญมากในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมจูงใจให้ผู้เรียนสนใจเรียน และไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน ครูควรมีการนำนวัตกรรม และวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนให้มากขึ้นโดยพิจารณาสื่อ และเทคนิคการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหา และสภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

สื่อการเรียนการสอนก็เป็นหัวใจสำคัญของการเรียนการสอนอีกประการหนึ่งด้วย เพราะการเรียนการสอนจะบรรลุผลได้ดีเพียงไรนั้น ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนจะสามารถเลือกหรือสร้างสื่อการเรียนการสอนได้เหมาะสมเพียงใด (ทศนา แจมมณี. 2551 : 72 - 76) เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมจะเป็นตัวกลางที่ช่วยในการนำความรู้จากผู้สอน หรือแหล่งความรู้ไปยังผู้เรียนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้เรียนเกิดความพอใจ สนใจและสนุกสนาน สื่อการสอนจะเป็นสื่อกลางที่ทำให้เนื้อหาบทเรียนที่ยากกลับง่ายขึ้น ทำให้บทเรียนที่ซับซ้อนชัดเจนยิ่งขึ้น ชุดการเรียนรู้ก็เป็นสื่อการเรียน ที่ครูสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือ เพื่อช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนสามารถประกอบกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งอาจจัดการเรียนในรูปแบบศูนย์การเรียนเป็นชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มผู้เรียนสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ ครูเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือเท่านั้น ซึ่งช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับ

งานวิจัยของ ขวัญตา ทองใบ (2553 : 56) ที่ได้พัฒนาชุดการเรียนรู้เรื่องป่าชายเลน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหลวงพ่อบ้านคลองด่านอนุสรณ์ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ผลวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์และความตระหนักต่อการอนุรักษ์ป่าชายเลนของนักเรียนหลังใช้ชุดการเรียนรู้เรื่องป่าชายเลน สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525 : 185) ที่กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้เป็นนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา อีกอย่างหนึ่งที่ช่วยพัฒนาการเรียนการสอนในปัจจุบันเพราะชุดการเรียนรู้เป็นการเรียนการสอนที่ผลิตขึ้นอย่างมีระบบสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา โดยยึดตามหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามความสามารถของแต่ละคนอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถศึกษาด้วยตนเองเพื่อลดบทบาทของครูผู้สอน และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งถือได้ว่าเป็นวิธีการที่สอดคล้องกับแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามปรัชญาพื้นฐานของการศึกษานอกโรงเรียน “คิดเป็น” และสอดคล้องกับหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่3) พ.ศ. 2553 ที่กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด การจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีหลักการที่มุ่งให้ผู้เรียนมีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ มีการปฏิสัมพันธ์ที่ดีในกลุ่ม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ควรจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ให้ผู้เรียนเกิดทักษะ กระบวนการคิดการจัดการการเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ใช้ความรู้ในการแก้ปัญหา และการป้องกันปัญหาได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 4 - 7)

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมา ทำให้ผู้วิจัยซึ่งเป็น หัวหน้าส่วนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ปฏิบัติหน้าที่ทางการผลิตสื่อ มาเป็นเวลา 34 ปี ได้ตระหนักถึงภาระหน้าที่ของครู และบทบาทของสถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาคุณภาพทางวิชาการด้านหลักสูตร สื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรมทางการศึกษา โดยรับผิดชอบพื้นที่บริการ 20 จังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน คุณภาพการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา และแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามปรัชญาพื้นฐานของการศึกษานอกโรงเรียน “คิดเป็น” จึงสนใจที่จะพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา สำหรับนักศึกษาศึกษานอกระบบ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสาระการประกอบอาชีพ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และเห็นคุณค่าของการนำความรู้ไปใช้ต่อชีวิตจริงได้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักศึกษาการศึกษานอกระบบ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาการศึกษานอกระบบ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา

ความสำคัญของการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา โดยการเชื่อมโยงกับวิชาอื่น ๆ และการเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้เห็นคุณค่าของความรู้ที่ได้ต่อการใช้ในชีวิตจริง ตามเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาระดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ดังนี้

1. ผลของการวิจัยในครั้งนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ สาระการประกอบอาชีพ รายวิชา ช่องทางการขยายอาชีพ (อช 31001) เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาการศึกษานอกระบบ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น และยังเป็นแนวทางในการทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองในลำดับต่อไป
2. ได้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา สำหรับนักศึกษาการศึกษานอกระบบ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งจะเป็แนวทางในการจัดการเรียนการสอนสำหรับครูผู้สอน ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาการศึกษานอกระบบ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดสุรินทร์ ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาช่องทางการขยายอาชีพ (อช31001) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 268 คน

ระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการวิจัยในปีการศึกษา 2559 รวมระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 36 ชั่วโมง ดังนี้

1. ระยะเวลาที่ใช้สอน เรื่อง การสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา รวมจำนวน 36 ชั่วโมง

2. การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา จำนวน 1 ชั่วโมง

3. การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสอบถามความพึงพอใจ หลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา จำนวน 1 ชั่วโมง

เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเนื้อหารายวิชา ช่องทางการขยายอาชีพ (อช 31001) ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยแบ่งเนื้อหาเป็น 6 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

- หน่วยที่ 1 การสื่อสารและการค้าชายแดน
- หน่วยที่ 2 ธุรกิจการค้าชายแดน
- หน่วยที่ 3 ผลิตภัณฑ์สินค้าและช่องทางการจัดจำหน่าย
- หน่วยที่ 4 การตลาด
- หน่วยที่ 5 การกำหนดราคาและอัตราแลกเปลี่ยน
- หน่วยที่ 6 คำศัพท์และการสนทนาเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้า

ตัวแปร ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

ตัวแปรอิสระ คือ การเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. ความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้

นียมศัพท์เฉพาะ

1. นักศึกษา หมายถึง ผู้เรียนการศึกษานอกระบบของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาช่องทางการขยายอาชีพ หลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในปีการศึกษา 2559

2. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง สื่อประสมที่ใช้สำหรับการเรียนรู้เสริมสำหรับนักศึกษาเกี่ยวกับ เรื่อง การสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ซึ่งประกอบด้วยสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อวีดิทัศน์ มีสาระสำคัญครอบคลุม ประกอบด้วย 1) รายละเอียดชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง คำอธิบายชุดการเรียนรู้ จุดประสงค์ ขอบข่ายเนื้อหา การจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล 2) คำแนะนำการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง การสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา 3) แนวคิด วัดจุดประสงค์ ขอบข่ายเนื้อหา แบบทดสอบ โดยมีเนื้อหาครอบคลุม 6 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) การสื่อสารและการค้าชายแดน 2) ธุรกิจการค้าชายแดน 3) ผลิตภัณฑ์สินค้าและช่องทางการจัดจำหน่าย 4) การตลาด 5) การกำหนดราคาและอัตราแลกเปลี่ยน 6) คำศัพท์และการสนทนากี่ยวกับการซื้อขายสินค้า ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

3. ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง คุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ซึ่งจัดได้จาก ผลการบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่กองการวิจัยทางการศึกษากำหนดไว้ (กองการวิจัยทางการศึกษา. 2545 : 81)

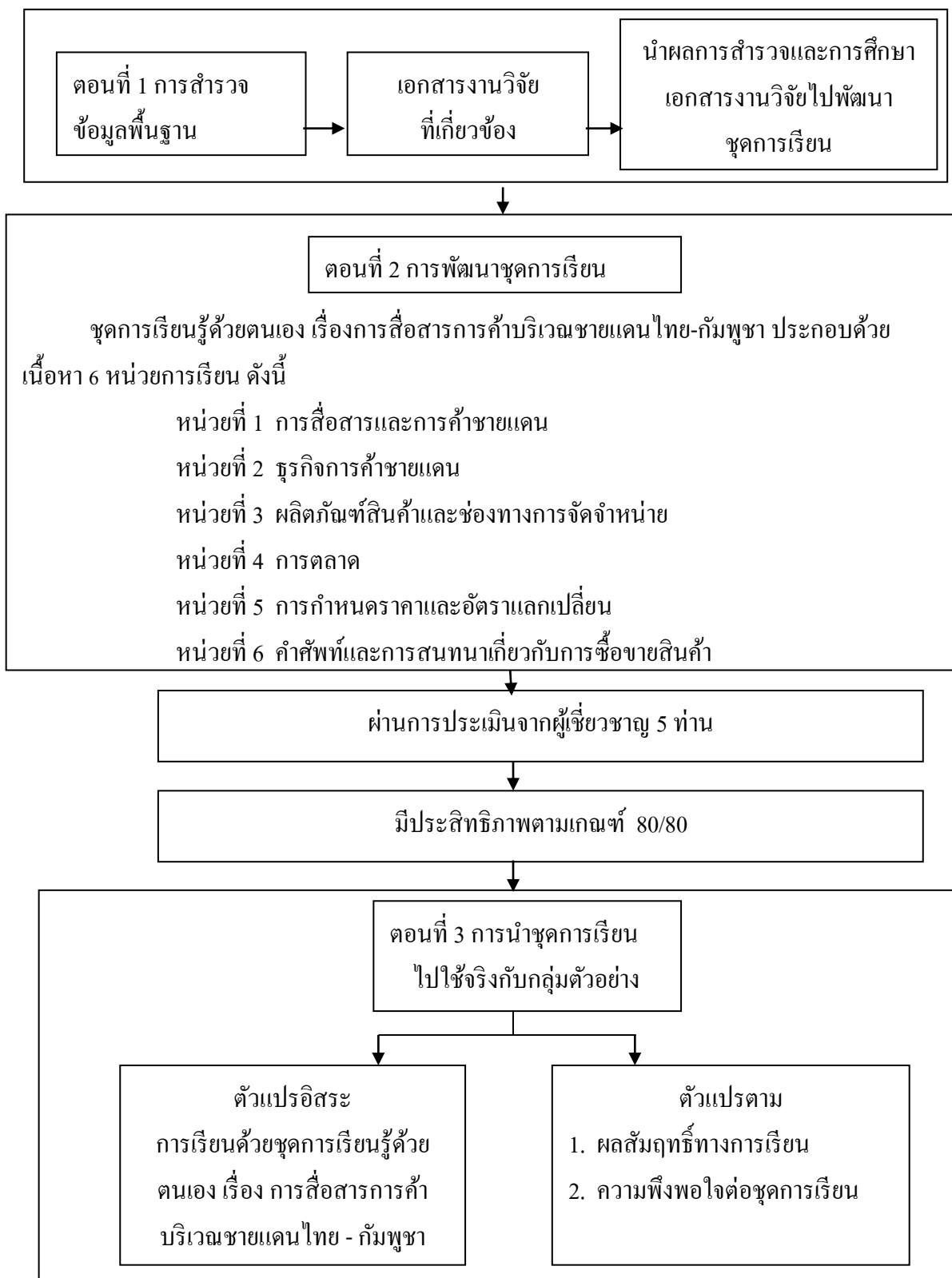
80 ตัวแรก (E_1) คือ คะแนนการทำกิจกรรมระหว่างเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา โดยนำคะแนนการทำกิจกรรมทุกกิจกรรมของผู้เรียนทุกคน แล้วนำคะแนนทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ย แล้วเทียบส่วนร้อยเพื่อหาค่าร้อยละ แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งกำหนดไว้ที่ 80

80 ตัวหลัง (E_2) คือ คะแนนจากการประเมินหลังเรียน โดยให้ผู้เรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง การสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา แล้วนำคะแนนของผู้เรียนทั้งหมดรวมกันและหาค่าเฉลี่ย แล้วเทียบส่วนร้อยเพื่อหาค่าร้อยละ แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งกำหนดไว้ที่ 80

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถทางสติปัญญาในการเรียนรู้ เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากที่ผู้เรียนได้ศึกษาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรียบร้อยแล้ว แบบทดสอบเป็นแบบเลือกตอบจำนวน 30 ข้อ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

5. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ

กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักศึกษาการศึกษานอกระบบ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดน ไทย - กัมพูชา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. นักศึกษาการศึกษานอกระบบ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดน ไทย - กัมพูชา ในระดับมาก